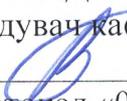

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки та публічного управління

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ
Завідувач кафедри
 Вікторія МЕДВІДЬ
(протокол «01» вересня 2025 року № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

Організація інноваційної діяльності

освітньо-професійна програма «Маркетинг»
спеціальність 075 Маркетинг
галузь знань 07 Бізнес, адміністрування та право
рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава
2025-2026 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Організація інноваційної діяльності»
для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Маркетинг»
спеціальності 075 Маркетинг

Мова викладання: державна

Розробник: Дивнич Ольга, доцент кафедри економіки та публічного управління,
к.е.н., доцент

«01» вересня 2025 року

 Ольга ДИВНИЧ

Погоджено гарантом освітньої програми «Маркетинг»

«01» вересня 2025 року № 1

 Іван ТЕРЕЩЕНКО

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Маркетинг»
протокол «01» вересня 2025 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти
спеціальності

 Вікторія ДАНИЛЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів	4
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	Обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	2 075Мар_бд_2024
Семестр	4
Лекції (годин)	26
Практичні (годин)	14
Самостійна робота (годин)	80
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування знань і навичок раціональної організації та економічного обґрунтування напрямків інноваційної діяльності підприємства з урахуванням сучасних тенденцій інноваційного розвитку економіки.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін, які передують її вивченню: Менеджмент, Безпека життєдіяльності та основи охорони праці.

4. Компетентності

загальні:

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

фахові:

ФК 9. Здатність використовувати інструментарій маркетингу в інноваційній діяльності.

ФК 15. Здатність застосовувати знання та розуміння проблем предметної області з основ економіки, фінансів та оцінювання результатів підприємницької діяльності в аграрній сфері (чи організації аграрної сфери).

ФК 16. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в сфері маркетингу з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

5. Програмні результати навчання

ПРН 8. Застосовувати інноваційні підходи щодо провадження маркетингової діяльності ринкового суб'єкта, гнучко адаптуватися до змін маркетингового середовища.

ПРН 20. Планувати розвиток організації в напрямі підвищення економічної ефективності її діяльності та конкурентоспроможності.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПРН 8. Застосовувати інноваційні підходи щодо провадження маркетингової діяльності ринкового суб'єкта, гнучко адаптуватися до змін	– розкривати сутність, види та етапи інноваційної діяльності, особливості інноваційного маркетингу та його роль у сучасній економіці; – аналізувати специфіку інноваційного розвитку підприємств аграрної сфери, враховуючи галузеві ризики та ринкові

маркетингового середовища	обмеження; – оцінювати вплив державного регулювання, інституційних та нормативно-правових чинників на інноваційну та маркетингову діяльність підприємств; – визначати механізми формування попиту на інновації, особливості сприйняття інноваційного продукту споживачами; – розробляти та обґрунтовувати товарну інноваційну політику підприємства, з урахуванням життєвого циклу інноваційного продукту; – застосовувати інноваційні маркетингові інструменти для створення та підтримки конкурентних переваг підприємства; – аналізувати маркетингове середовище з метою виявлення можливостей і загроз для впровадження інновацій; – обґрунтовувати вибір інноваційних підходів і стратегій адаптації підприємства до динамічних змін ринку; – оцінювати результативність та ефективність інновацій у маркетинговій діяльності.
ПРН 20. Планувати розвиток організації в напрямі підвищення економічної ефективності її діяльності та конкурентоспроможності	– обґрунтовувати роль інновацій у підвищенні економічної ефективності та сталого розвитку підприємства; – аналізувати потенціал інноваційного розвитку підприємства, його ресурсне, кадрове та організаційне забезпечення; – визначати та порівнювати організаційні форми інноваційної діяльності підприємств; – оцінювати джерела та інструменти фінансування інноваційної діяльності, їх ефективність і доцільність використання; – розробляти, планувати та обґрунтовувати інноваційні проекти, оцінювати ризики та очікувані результати їх реалізації; – здійснювати оцінювання комерційних перспектив інноваційного продукту, визначати його ринковий потенціал; – аналізувати процеси комерціалізації результатів інноваційної діяльності та їх вплив на конкурентоспроможність підприємства; – узагальнювати економічні показники ефективності інноваційного розвитку; – пропонувати стратегічні напрями розвитку організації з метою підвищення її економічної ефективності та конкурентних позицій.

6. Методи навчання і викладання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекція; розповідь-пояснення; практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою: підготовка реферату (доповіді); самостійна робота; розв'язування задач; виконання практичних завдань.

Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.

Інноваційні та інтерактивні методи навчання: дискусії, проектування професійних ситуацій; використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.

Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

опитування, доповідь; самостійна робота, розв'язування тестів; самостійний пошук помилок.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність інноваційної діяльності

Сутність інноваційної діяльності та її значення в системі соціально-економічного розвитку. Роль інновацій у забезпеченні конкурентоспроможності підприємств в умовах динамічного ринкового середовища та глобалізаційних процесів. Теоретичні підходи до визначення понять «інновація», «інноваційний процес» та «інноваційна діяльність» у вітчизняній і зарубіжній науковій думці. Характеристика інноваційного процесу як послідовності етапів від зародження ідеї до комерціалізації результатів.

Види інновацій за об'єктами та сферою впровадження: продуктові, процесні, організаційні, маркетингові. Форми здійснення інноваційної діяльності на рівні підприємств та економіки в цілому. Етапи реалізації інноваційної діяльності, механізми управління та фінансування інновацій. Інновації як ключовий чинник сталого розвитку економіки, підвищення ефективності використання ресурсів, формування інноваційного потенціалу та довгострокових конкурентних переваг суб'єктів господарювання.

Тема 2. Інноваційний розвиток підприємств аграрної сфери

Поняття «інноваційний розвиток підприємств аграрної сфери». Роль інновацій у підвищенні ефективності агробізнесу. Глобальні тенденції розвитку агроінновацій.

Класифікація інновацій в аграрному секторі: технологічні інновації, продуктові інновації, процесні інновації, маркетингові інновації, організаційні інновації. Перспективи інноваційного розвитку аграрного бізнесу.

Маркетингові аспекти інноваційного розвитку аграрних підприємств. Дослідження ринку агроінновацій та оцінка попиту. Інноваційні бізнес-моделі в аграрному секторі. Використання Big Data та CRM-систем у маркетингу агропідприємств. Персоналізація продукції та диференціація бренду. Персоналізація продукції та диференціація бренду.

Тема 3. Державне регулювання інноваційної діяльності

Державне регулювання інноваційної діяльності як складова економічної політики та чинник інноваційного розвитку національної економіки. Нормативно-правове забезпечення інноваційної діяльності, система державних програм, стратегій і концепцій інноваційного розвитку. Інституційні механізми державної підтримки інновацій, роль органів державної влади та спеціалізованих установ у стимулюванні інноваційної активності.

Податкові, фінансові та інвестиційні інструменти державного впливу на інноваційний розвиток, зокрема державне фінансування, пільгове кредитування, грантова підтримка, податкові стимули та державно-приватне партнерство. Роль держави у формуванні сприятливого інноваційного середовища, розвитку інноваційної інфраструктури, комерціалізації результатів наукових досліджень та інтеграції науки, освіти й бізнесу.

Тема 4. Особливості створення інновацій і формування попиту на них

Процес створення інновацій та його взаємозв'язок із формуванням ринкового попиту на інноваційні продукти. Етапи розробки інновацій від генерування ідей та наукових досліджень до впровадження і комерціалізації результатів. Особливості поведінки споживачів щодо інноваційних товарів і послуг, моделі прийняття нововведень, чинники сприйняття та поширення інновацій на ринку.

Роль маркетингу в інноваційній діяльності підприємств, значення маркетингових досліджень у визначенні потреб споживачів та оцінюванні потенційного попиту на інновації. Маркетингові комунікації як інструмент формування обізнаності, довіри та лояльності споживачів до інноваційних продуктів, стимулювання попиту та прискорення дифузії інновацій.

Тема 5. Товарна інноваційна політика підприємства

Товарна інноваційна політика підприємства як складова загальної стратегії розвитку та

інструмент забезпечення його конкурентоспроможності. Принципи формування інноваційного товарного асортименту з урахуванням потреб ринку, науково-технічного прогресу та стратегічних цілей підприємства. Взаємозв'язок товарної інноваційної політики з маркетинговою, виробничою та інвестиційною діяльністю підприємства.

Управління життєвим циклом інноваційного продукту на етапах розробки, впровадження, зростання, зрілості та спаду. Методи оновлення товарної пропозиції, диверсифікації асортименту та модифікації інноваційних продуктів з метою підвищення ринкової привабливості, адаптації до змін зовнішнього середовища та формування стійких конкурентних переваг.

Тема 6. Управління потенціалом інноваційного розвитку підприємства

Потенціал інноваційного розвитку підприємства як комплексна характеристика його здатності до створення, впровадження та комерціалізації інновацій. Структура інноваційного потенціалу підприємства, його ресурсні, кадрові, науково-технічні, інформаційні та організаційні складові. Взаємозв'язок інноваційного потенціалу з рівнем конкурентоспроможності та стратегічними цілями розвитку підприємства.

Методи оцінювання інноваційного потенціалу підприємства, показники його формування та використання. Управління інноваційним потенціалом як безперервний процес планування, організації, мотивації та контролю інноваційної діяльності. Інструменти розвитку інноваційного потенціалу в умовах нестабільного зовнішнього середовища та трансформації економіки.

Тема 7. Організаційні форми інноваційної діяльності

Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності. Інноваційне підприємство як суб'єкт господарювання. Інституційні форми інноваційного підприємства. Види підприємств, які беруть участь в інноваційних процесах (малі підприємства – обслуговуючі підприємства, проектні бригади, інжинірингові підприємства). Специфіка венчурного бізнесу. Інноваційні підприємства в Україні.

Організаційні форми інтеграції науки та виробництва. Зв'язок інновацій, досліджень та виробництва. Формування та функціонування нових організаційних структур: науково-технологічні парки, науково-промислові консорціуми, технополіси, підприємства-інкубатори, стратегічні альянси. Форми технологічної кооперації.

Тема 8. Фінансування інноваційної діяльності

Характеристика різних видів фінансування інноваційних процесів. Внутрішні та зовнішні джерела фінансування. Обґрунтування конкретних джерел фінансування інноваційних процесів та врахування ризиків, які можуть виникнути під час фінансування.

Особливості фінансування підприємства на окремих етапах розвитку інноваційного проекту. Банківське кредитування бізнесу: SWOT-аналіз. Державне фінансування (гранти). Модель 3F: family, friends, fools (сім'я, друзі, дурні). Краудфандинг. SWOT-аналіз мезонінного фінансування. Первинна публічна пропозиція цінних паперів IPO. Визначення ціни капіталу.

Фінансування інноваційної діяльності венчурним капіталом. Особливості венчурного інвестування. Бізнес-ангели. Пряме фінансування інвестором проекту. Диверсифікація коштів інвестора між проектами. Інвестиції венчурного фонду. SWOT-аналіз фінансування бізнес-ангелами та венчурними фондами. Типи венчурних підприємств.

Тема 9. Формування та реалізація інноваційного проекту на підприємстві

Сутність інноваційних проектів та їх зміст. Основні елементи інноваційного проекту. Учасники інноваційного проекту. Підтримуючі структури проекту. Класифікація інноваційних проектів. Етапи здійснення інноваційного проекту. Принципи управління інноваційними проектами.

Зміст і етапи розробки концепції інноваційного проекту. Методи генерування і формування інноваційної ідеї. Структуризація інноваційного проекту. Побудова «дерева цілей». Види невизначеності й інвестиційних ризиків.

Система планів інноваційного проекту. Продуктово-тематичний план інноваційного проекту. Об'ємно-календарний план інноваційного проекту. методи сіткового планування й управління. Техніко-економічний (ресурсний) план. Завдання складання бюджету інноваційного проекту. Способи фінансування інноваційного проекту. Бізнес-план інноваційного проекту. Роль маркетингу в бізнес-плані інноваційного проекту. Аналіз ризиків маркетингової складової інноваційного проекту.

Тема 10. Оцінювання комерційних перспектив інноваційного продукту

Комерційні перспективи інноваційного продукту як сукупність ринкових, фінансово-економічних і стратегічних характеристик його потенціалу комерціалізації. Методи оцінювання комерційної привабливості інноваційного продукту. Підходи до аналізу ринкового потенціалу, місткості та динаміки попиту.

Оцінювання конкурентного середовища, позиціонування інноваційного продукту, рівня диференціації та бар'єрів входу на ринок. Аналіз витрат і доходів інноваційного продукту, фінансові показники ефективності комерціалізації.

Критерії прийняття управлінських рішень щодо виведення інноваційного продукту на ринок, вибору стратегії комерціалізації та масштабування інновацій.

Тема 11. Комерціалізація результатів інноваційної діяльності

Маркетингові дослідження інноваційного попиту. Критерії вибору ринків збуту продукції. Маркетингова стратегія завоювання ринку збуту продукції. Структурні складові інноваційного маркетингу: маркетингові дослідження інноваційного попиту, розробка інноваційного продукту, ціноутворення на інноваційний продукт, вибір каналів збуту інноваційного продукту, просування інноваційного продукту.

Обмін науково-технічними досягненнями та різними об'єктами інтелектуальної власності. Горизонтальний трансферт інтелектуальної власності. Вертикальний трансферт інтелектуальної власності. Форми, з допомогою яких можна придбати результати інтелектуальної діяльності на світових ринках. Зміст і рівні «технологічної піраміди».

Етапи комерціалізації інтелектуальної власності. Способи комерціалізації інтелектуальної власності. Ліцензування як спосіб комерціалізації інтелектуальної власності. Формування цінової політики на ліцензії. Договір комерційної концесії (франшиза). Особливості маркетингу при франчайзингу. Лізинг. Брендінг інтелектуальної власності.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Денна форма (075Мар_бд_2024)			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Тема 1. Сутність інноваційної діяльності	12	2	2	8
Тема 2. Інноваційний розвиток підприємств аграрної сфери	10	2		8
Тема 3. Державне регулювання інноваційної діяльності	12	4		8
Тема 4. Особливості створення інновацій і формування попиту на них	10	2	2	6
Тема 5. Товарна інноваційна політика підприємства	10	2	2	6
Тема 6. Управління потенціалом інноваційного розвитку підприємства	10	2		8
Тема 7. Організаційні форми інноваційної діяльності	10	2	2	6
Тема 8. Фінансування інноваційної діяльності	12	4		8
Тема 9. Формування та реалізація інноваційного проекту на підприємстві	12	2	2	8
Тема 10. Оцінювання комерційних перспектив	12	2	2	8

Назви тем	Кількість годин			
	Денна форма (075Мар_бд_2024)			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
інноваційного продукту				
Тема 11. Комерціалізація результатів інноваційної діяльності	10	2	2	6
Усього годин	120	26	14	80

8. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин
	Денна форма (075Мар_бд_2024)
Тема 1. Сутність інноваційної діяльності	2
Тема 2. Інноваційний розвиток підприємств аграрної сфери	
Тема 3. Державне регулювання інноваційної діяльності	
Тема 4. Особливості створення інновацій і формування попиту на них	2
Тема 5. Товарна інноваційна політика підприємства	2
Тема 6. Управління потенціалом інноваційного розвитку підприємства	
Тема 7. Організаційні форми інноваційної діяльності	2
Тема 8. Фінансування інноваційної діяльності	
Тема 9. Формування та реалізація інноваційного проекту на підприємстві	2
Тема 10. Оцінювання комерційних перспектив інноваційного продукту	2
Тема 11. Комерціалізація результатів інноваційної діяльності	2
Разом	14

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
	Денна форма (075Мар_бд_2024)
Тема 1. Сутність інноваційної діяльності	8
Тема 2. Інноваційний розвиток підприємств аграрної сфери	8
Тема 3. Державне регулювання інноваційної діяльності	8
Тема 4. Особливості створення інновацій і формування попиту на них	6
Тема 5. Товарна інноваційна політика підприємства	6
Тема 6. Управління потенціалом інноваційного розвитку підприємства	8
Тема 7. Організаційні форми інноваційної діяльності	6
Тема 8. Фінансування інноваційної діяльності	8
Тема 9. Формування та реалізація інноваційного проекту на підприємстві	8
Тема 10. Оцінювання комерційних перспектив інноваційного продукту	8
Тема 11. Комерціалізація результатів інноваційної діяльності	6
Разом	80

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти не передбачена.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
ПРН 8. Застосовувати інноваційні підходи щодо провадження маркетингової діяльності ринкового суб'єкта, гнучко адаптуватися до змін маркетингового середовища	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи: розв'язування тестів, підготовка доповіді/презентації; - екзамен.
ПРН 20. Планувати розвиток організації в напрямі підвищення економічної ефективності її діяльності та конкурентоспроможності	

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом	
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань зі самост роб.			екзамен
			розв'язування тестів	підготовка доповіді / презентації		
Тема 1. Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів	2	6	1	7	9	
Тема 2. Інноваційний розвиток підприємств аграрної сфери					-	
Тема 3. Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності			1		1	
Тема 4. Інноваційна політика підприємства	2	6	1		9	
Тема 5. Управління інноваційним розвитком підприємства	2	6	1		16	
Тема 6. Організаційні форми інноваційної діяльності			1		1	
Тема 7. Особливості створення інновацій і формування попиту на них	2	6	1		9	
Тема 8. Фінансування інноваційної діяльності			1		1	
Тема 9. Інноваційний проект: обґрунтування та реалізація	2	6	1		9	
Тема 10. Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства	2	6	1		9	
Тема 11. Комерціалізація результатів інноваційної діяльності	2	6	1		16	
Екзамен				20	20	
Разом	14	42	10	14	20	100

Форми, шкала та критерії оцінювання **результатів навчання** при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Шкала та критерії оцінювання опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	<i>Достатній та високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Здобувач вищої освіти демонструє глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми (теми), проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.
1	<i>Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Здобувач вищої освіти у цілому оволодів суттю питань з навчального матеріалу (теми), виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу
0	<i>Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> здобувач вищої освіти не готовий до відповіді або виявив неспроможність висвітлити питання (тему) чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновків, узагальнення, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
6	<i>Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Завдання виконане правильно, без помилок. Високий рівень самостійності у виконанні завдання. Виконання завдання на 80 – 100 %. Глибоке розуміння матеріалу, логічність і аргументованість відповідей. Компетентності сформовані на високому рівні; програмні результати навчання досягнуті повністю.
4-5	<i>Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Завдання виконане переважно правильно, але можуть бути незначні помилки. Часткова самостійність у виконанні завдання. Виконання завдання на 60 – 79 %. Обґрунтування відповідей на середньому рівні, без глибокого аналізу. Компетентності сформовані на достатньому рівні; досягнення програмних результатів навчання відповідає основним вимогам.
2-3	<i>Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Часткове розуміння завдання. Наявність помилок у виконанні, які свідчать про недостатнє засвоєння теоретичних знань. Виконання завдання на 30 – 59 %. Потреба у значній допомозі викладача. Компетентності формуються, але на базовому рівні; досягнення програмних результатів навчання часткове.
0-1	<i>Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Відсутність розуміння завдання або суттєві помилки у виконанні. Відсутність

	самостійності у розв'язанні завдань. Відсутність логічного обґрунтування дій та відповідей. Завдання не виконане або виконане менше ніж на 30%, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	Здобувач вищої освіти надав понад 50 % вірних відповідей
0	Здобувач вищої освіти надав понад 50 % невірних відповідей

Підготовка доповіді / презентації* – 7 балів

Кількість балів	Критерії оцінювання
6-7	Тема розкрита глибоко з повним розумінням ключових ідей. Матеріал є точним, актуальним і повністю відповідає темі, представлений детальний аналіз та виявлене критичне мислення. Презентація має чітку та логічну структуру з правильно побудованими вступом, основною частиною та висновками. Усі частини узгоджені та логічно пов'язані між собою. Візуальні матеріали підібрані якісно, підсилюють ключові тези. Текст оформлений професійно, без граматичних помилок, з гармонійним використанням візуальних елементів. Матеріал поданий чітко, впевнено та виразно. Доповідач активно взаємодіє з аудиторією, залучає її до обговорення, демонструє високий рівень підготовки та здатність спонтанно відповідати на питання.
3-5	Основні ідеї розкриті, проте неповно або поверхнево. Матеріал відповідає темі, але містить деякі неточності або недостатньо опрацьовані моменти. Елементи аналізу присутні, проте вони не мають достатньої глибини. Структура в цілому зрозуміла, включає вступ, основну частину та висновки, однак є незначні недоліки. Логічна послідовність викладу порушена в окремих місцях. Використано візуальні матеріали, але не всі повністю відповідають змісту. Текст оформлений на прийнятному рівні, хоча присутні незначні помилки. Подача матеріалу відносно чітка, проте бракує виразності. Взаємодія з аудиторією обмежена, підготовка задовільна, але відчувається нестача впевненості.
0-2	Основна ідея нечітка або зовсім не розкрита, матеріал не відповідає темі або містить значні неточності. Відсутність аналізу та глибокого розуміння предмету. Структура недоопрацьована, організація матеріалу слабка: вступ, основна частина і висновки не виділені, логіка викладу порушена або хаотична. Використання візуальних матеріалів мінімальне або не відповідає змісту, текст оформлений неякісно, містить численні помилки. Подача матеріалу монотонна або невиразна, відсутність контакту з аудиторією, недостатня підготовка, часті паузи, читання без адаптації до аудиторії.

*Протягом вивчення дисципліни передбачено виконання 2 доповіді / презентації

Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом – екзамен.

Шкала та критерії оцінювання екзамену

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Теоретичне питання (2 питання)	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти

	1	теоретичне питання розкрито частково, що свідчить про те, що деякі компетентності не сформовані та частково отримані програмні результатів навчання у здобувача вищої освіти, якість виконання деяких завдань близька до мінімального, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна
	2	теоретичне питання розкрито не повністю, що свідчить про те, що компетентності в основному сформовані та частково отримані програмні результатів навчання у здобувача вищої освіти, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
	3	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування необхідних компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота має дві-три незначні помилки робота має декілька незначних помилок або одну-дві значні помилки
	4	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування необхідних компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота має дві-три незначні помилки
	5	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
Максимальна кількість балів	10	
Професійно-орієнтоване (практичне завдання)	0	відсутність відповіді на практичну ситуацію, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	1	присутні спроби відповіді на практичну ситуацію потребує, що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота потребує значного доопрацювання.
	2	відповідь на практичну ситуацію часткова, менше мінімального рівня, компетентності не сформовані та не отримані програмні результати навчання у здобувача вищої освіти
	3	практична ситуація виконана частково, що свідчить про те, що деякі компетентності не сформовані та частково отримані програмні результатів навчання у здобувача вищої освіти, якість виконання деяких завдань близька до мінімального, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна
	4	практична ситуація виконана частково, висновки відсутні, що свідчить про те, що деякі компетентності не сформовані та деякі програмні результатів навчання у здобувача вищої освіти отримані, якість виконання деяких завдань мінімальна, відповідь непослідовна
	5	практична ситуація виконана не повністю є деякі висновки, що свідчить про те, що компетентності в основному сформовані та частково отримані програмні результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота містить п'ять і більше значних помилок
	6	практичне завдання виконано не повністю, висновки часткові, що свідчить що компетентності в основному сформовані та частково отримані програмні результатів навчання у здобувача вищої освіти,

		робота з чотирма значними помилками
	7	відповідь на практичну ситуацію правильна, оформлені повні висновки, що свідчить про формування необхідних компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота має дві-три значні помилки
	8	відповідь на практичну ситуацію правильна, оформлені повні висновки, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота має декілька незначних помилок або одну-дві значні помилки
	9	відповідь на практичну ситуацію правильна, оформлені повні висновки, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота має дві-три незначні помилки
	10	відповідь на практичну ситуацію правильна і повна, оформлені повні висновки, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти в повному обсязі

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

Ноутбук, під'єднаний до мережі Internet, хмарні додатки Google, веб-браузери, мережа Wi-Fi, мультимедійне обладнання (проектор, екран). Електронний репозитарій ПДАУ (<https://dspace.pdau.edu.ua>), АСУ ПДАУ (<https://asu.pdau.edu.ua>), електронний ресурс на платформі LMS Moodle (<https://moodle.pdau.edu.ua>).

13. Політика навчальної дисципліни

- **щодо термінів виконання та перекладання:** здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись термінів – дат і часу аудиторного виконання видів робіт або дистанційного (на платформі LMS Moodle).

Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на 20% нижче. Перекладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

- **щодо академічної доброчесності:** здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ Полтавського державного аграрного університету: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

- **щодо відвідування занять:** відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим.

- **щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти:** на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема:

Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти ПДАУ <https://surl.li/szdvqi>.

- **щодо оскарження результатів оцінювання:** Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач вищої освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки.

Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті <https://surl.li/vhoeunf>.

Назви тем	Навчальна платформа	Назва курсу	Посилання на курс
Тема 4. Інноваційна політика підприємства	Prometheus	Успішний стартап: від ідеї до масштабування	https://prometheus.org.ua/prometheus-free/successful-startup/
Тема 5. Управління інноваційним розвитком підприємства	Prometheus	Основи проєктного менеджменту: Створення та планування проєкту	https://prometheus.org.ua/prometheus-free/project-management-fundamentals/
Тема 7. Особливості створення інновацій і формування попиту на них	Prometheus	Маркетинг: розробка та продаж пропозиції цінності	https://prometheus.org.ua/prometheus-free/marketing-value-proposition/
Тема 8. Фінансування інноваційної діяльності	Prometheus	ПРО Краудфандинг. Як громадським діячам і соціальним підприємцям успішно залучати	https://prometheus.org.ua/prometheus-free/fundraising-crowdfunding-for-social-impact/
Тема 11. Комерціалізація результатів інноваційної діяльності	Prometheus	Цифрові медіа та маркетингові стратегії	https://prometheus.org.ua/prometheus-free/digital-media-and-marketing-strategies/

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV станом на 02.02.2015. Дата оновлення: 30.04.2016. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.

2. Про наукову та науково-технічну діяльність: Закон України від 13.12.91 № 1977-XII Дата оновлення: 06.01.2011. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1977-12>.

3. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави»: Постанова Верховної Ради України від 11 лютого 2015 року № 182-VIII. Дата оновлення: 31.01.2016. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/182-viii>.

4. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків: Закон України від 16 липня 1999 року N 991- XIV. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1999 № 40, ст.363. Дата оновлення: 05.12.2012. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/991-14>.

5. Про схвалення Концепції розвитку національної інноваційної системи: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 червня 2009 р. № 680-р. Дата оновлення: 20.12.2012. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-%D1%80>.

6. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року редакції, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80>.

7. Гуторов О. І., Яруга М. Ю., Сисоєва С. І. Економіка та організація інноваційної діяльності: навч. посіб. Харків: ХНА, 2019. 227 с.

8. Державне стимулювання інноваційного розвитку суб'єктів господарювання: методологічні засади, світовий та вітчизняний досвід : монографія / за заг. ред. канд. екон. наук, доц. Л. С. Захаркіної. Суми: Сумський державний університет, 2019. 200 с.

9. Економіка та бізнес-інновації: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2023. 702 с.

10. Єпіфанова І. Ю. Управління інноваційною діяльністю промислових підприємств: теоретико-методологічні аспекти фінансового забезпечення: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2019. 384 с.

11. Захарченко В. І. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки: навч. посіб. / В. І. Захарченко, Н. М. Корсікова, М. М. Меркулов; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Одес. нац. акад. харч. технологій, Одес. нац. політехн. ун-т. Київ : ЦУЛ, 2022. 456 с.

12. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком: навч. посіб. Суми: ВТД Університетська книга, 2023. 336 с.

13. Копитко М. І., Блага Н. В. Управління інноваціями та інвестиціями: навчальний посібник у схемах і таблицях. Вид. 2-ге, допов. і перероб. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 296 с.

14. Парадигма інноваційного розвитку в умовах ринкової трансформації: монографія; за заг. ред. Е. М. Забарної ; Одес. нац. політехн. ун-т. Херсон : Олді-плюс, 2019. 92 с.

15. Система організаційно-управлінських інновацій в розвитку сучасних регіонів України: монографія / Е. М. Забарна, Є. Ю. Щьокіна. Херсон: Олді-плюс, 2019. 244 с.

16. Щодо першочергових заходів з активізації інноваційної діяльності в Україні. Аналітична записка. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/654/>.

Допоміжні

1. Aranchiy V., Zoria O., Yasnolob I., Zorya S., Gorb O., Mykolenko F., Dyvnych O., Chumak V., brazhnyk I. Environmentally and Socially Oriented Investments on Sustainable Development of Rural Areas. *Journal of Environmental Management and Tourism*. 2021. Vol. 12(2). P. 321 – 330.

2. Безус А. М., Шевчун М. Б., Безус П. І. Перспективи інноваційного розвитку роздрібною торгівлі в Україні. *Економіка та держава*. 2019. № 5. С. 24 – 28.

3. Волкова Н. В., Дивнич О. Д. Інноваційна модель економічного зростання в умовах глобалізаційних процесів. *Інфраструктура ринку*. Вип. 71. 2023. С. 21 – 25. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2023/71_2023/6.pdf.

4. Гребеннікова А. А. Розвиток сільського господарства на інноваційній основі. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5338>.

5. Грудцина Ю. В. Інноваційна діяльність в Україні: аналіз та прогнозування. *Бізнес Інформ*. 2019. №2. С. 78 – 84.

6. Дейнека Т. А., Шкурупій О. В., Дивнич О. Д., Загребельна І. Л. Інтелектуальний потенціал технологічного лідерства та конкурентоспроможності країн. *Бізнес Інформ*. 2024. № 8. С. 182 – 188. URL: https://mail.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2024-8_0-pages-182_188.pdf.

7. Дивнич А., Дивнич О. Проблемные аспекты исследования размера упущенной выгоды в растениеводстве при проведении судебной экономической экспертизы. *Современные аспекты судебной экспертизы: теория и практика* (Кишинев, 01 октября 2021 г.). *Legea și Viața*. Ediție specială. 2021. Octom. Vol. 1. P. 24 – 26.

8. Дивнич О. Д. Особливості формування виробничої програми сільськогосподарського підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 50. С. 113 – 120. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/50-2020>.
9. Дивнич О. Д., Дивнич А. В., Цимбалистий В. В. Диверсифікація виробничої діяльності аграрних підприємств рослинницького напрямку в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2022. № 69. С. 38 – 43. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/69-2022>.
10. Дивнич О. Д., Мартинюк М. П. Організаційно-економічне забезпечення інноваційної системи управління земельно-ресурсним потенціалом аграрних підприємств. *Агросвіт*. 2024. № 9. С. 96 – 102. URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/3623/3658>.
11. Дивнич О. Д., Мартинюк М. П. Удосконалення інноваційно-інвестиційного забезпечення у системі управління земельними ресурсами підприємств агропродовольчої сфери. *Агросвіт*. 2024. № 11. С. 120 – 130. URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/3853/3888>.
12. Дивнич О. Д., Натрусна А. В. Перспективи впровадження інновацій у тваринництві на засадах технологій точного виробництва. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики: матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (м. Полтава, 28 жовтня 2021 р.)*. Полтава: ПДАУ, 2021. С. 43 – 45.
13. Дивнич О. Д., Фролова І. І., Кожара Є. О. Капітальні інвестиції у ресурсному забезпеченні сільськогосподарських підприємств України. *Сучасні тенденції соціально-гуманітарного розвитку суспільства: Соціально-гуманітарний вісник*. Вип. 36, 2020. С. 123 – 125.
14. Дивнич О., Мартинюк М. Управління землекористуванням аграрних підприємств в умовах війни: інноваційні тренди. *Journal of Innovations and Sustainability*. 2023. № 7 (4), 10. <https://doi.org/10.51599/is.2023.07.04.10>. URL: <https://is-journal.com/is/article/view/237/132>.
15. Дубовик Т. В., Бучацька І. О. Інноваційна спрямованість розвитку підприємств роздрібною торгівлі. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2017. № 1. С. 223 – 230.
16. Інновації в Україні та в світі. URL: <http://angio-veritas.com/innovatsiji/innovatsii-vukrajini-ta-v-sviti>.
17. Інвестиційне забезпечення розвитку національної інноваційної системи України: стратегія, оцінка, концепції: монографія / С. В. Коверга, Н. В. Касьянова, Р. В. Павлович / МОН України ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2020. 197 с.
18. Ковтун В. А. Методологічні та методичні підходи до стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку аграрних підприємств МНПК «Філософські обрії сьогодення», Херсон, ДВНЗ «ХДАУ», 2019. С. 80 – 84.
19. Ковтун В. А. Роль інтелектуальних технологічних рішень для ефективного використання ресурсів сільського господарства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. № 1(18). URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/18-2019-ukr>.
20. Максименко Я. А. Інноваційна діяльність в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва : зб. наук. пр. Сер. Економічні науки / гол. ред. О. В. Олійник*. Харків: ХНАУ, 2018. № 1. С. 231-238.
21. Резнік Н. П., Дивнич О. Д., Власюк В. В. Сучасні особливості аграрної логістики. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2021. № 2. С. 55 – 59. URL: http://apie.org.ua/wp-content/uploads/2022/08/apie_2021_r02.pdf.
22. Формування концептуальних засад маркетингу інновацій. URL: <https://msd.in.ua/formuvannya-konceptualnix-zasad-marketingu-innovacij/>.
23. Шкурупій О., Дейнека Т., Загребельна І., Дивнич О. Зміни міжнародного бізнес-середовища та інвестиційної політики компаній в умовах пандемічної кризи. *Економічний аналіз*. 2022. Т. 32. № 1. С. 102 – 114. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/1996>.

1. <http://www.gov.ua>. – веб-сторінка Кабінету Міністрів України.
2. <http://www.minagro.kiev.ua>. – веб-сторінка Міністерства аграрної політики України.
3. <http://www.ukrstat.gov.ua> – веб-сторінка Державного комітету статистики України.
4. <http://www.nbu.gov.ua/> – сайт бібліотеки ім. В.І. Вернадського
5. <https://lib.pdau.edu.ua/> – електронна бібліотека ПДАУ.
6. <https://mon.gov.ua/ua/tag/doslidzhennya-ta-innovatsii> – Інноваційна діяльність та трансфер технологій.
7. Стартапи – <https://startup.ua/ua/startups/>.
8. Бизнес-журнал «Компаньон» – <https://kompanion.online/>
9. Журнал НВ – <https://nv.ua/>
10. Журнал «Економічна правда» – <https://www.epravda.com.ua/>.